

הַנֶּהָר. דִּי־הֵב עֵינָא בִישָׂא, עַל הַהוּא נֶהָר, דִּקְיִימָא בְּהוּ
 בִישָׂרְאֵל. דְּכַתִּיב, (ישעיה סו) הַנְּנִי נוֹטָה אֵלַיָּה כְּנֶהָר שְׁלוֹם.
 וְהוּא אַתָּא בְּהַהוּא פְּתוּרָא, וְאַגְרִי בְּהוּ.

אֲמַר רַבִּי אֲבָא, כָּל הַנִּי מְלִין הוּוּ וְדַאי בְּבַלְעָם. אֲבַל
 גְּלוּי עֲרִיּוֹת מִנִּין, דְּכַתִּיב, (במדבר לא) הֵן הִנֵּה הִיוּ
 לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּדַבֵּר בְּלָעָם לְמָסַר מֵעַל בֵּי וְגו'. הָא הֲכָא
 עֲבוּדָה זָרָה וְגְלוּי עֲרִיּוֹת. סִהְדוּתָא דְשִׁקְרָא, דְּכַתִּיב וַיִּדַע
 דַּעַת עֲלִיּוֹן, וְדַעַת בְּהֶמְתּוּ לָא הוּוּ יִדַע. קְלָקַל יֵת דִּינָא,
 דְּכַתִּיב לָךְ אִיעֲצָךְ. דִּהָא בְּדִינָא קְיִימָא, וְיֵהֵב עֵיטָא
 בִישָׂא לְאַבְאָשָׂא, וְסִטִּי מִן דִּינָא, וְאַמְלִיךְ בִּישִׁין עָלֵיִיהוּ.
 עֲאֵל בְּתַחוּמָא דְלָאוּ דִילֵיהָ, דְּכַתִּיב וְאַעַל פֶּר וְאֵיל
 בַּמִּזְבֵּחַ, וְכַתִּיב אֵת שִׁבְעַת הַמִּזְבְּחוֹת עָרַכְתִּי.
 מִשְׁלַח מַדְנִים בֵּין אַחִים, בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שִׁבְשָׁמִים.
 לְשׁוֹן הָרַע, לָא הוּוּ בְּעֵלְמָא כְּגִינְיָה. קְלָלַת הַשָּׁם, דְּכַתִּיב
 וְאַנְכִי אֶקְרָה פֹה. וְכִלְהוּ הוּוּ בֵיהָ. עֵינָא בִישָׂא כְּמָה
 דְאַתְמַר. וְכִלְא עַל הַהוּא נֶהָר דִּישְׂרָאֵל, יֵהֵב עֵינׁוּי
 לְאַתְגְּרָא בֵיהָ. אֶרֶץ בְּנֵי עַמוּ, וְכִי לָא יִדְעֵנָא דְאַרְץ בְּנֵי
 עַמוּ הִיא. אֶלָּא רְזָא דָא, דְכָל בְּנֵי עַמוּ מִתְדַבְּקֵן בֵּיהָ וְהָא
 אַתְמַר. (חסר, ועיין בסוף הספר סימן יו"ד)

וַיֵּרָא בְּלָק בֶּן צְפוּר וְגו'. רַבִּי יוֹסִי פִתַּח, (משלי כג)
 אַל תִּלְחֶם אֶת לֶחֶם רַע עֵין וְגו'. דָּא בְּלָעָם, דְּבָרִיךְ

לְהוֹ לְיִשְׂרָאֵל. וְאֵל תִּתְּאוּ לְמַטְעֲמוֹתַיּוֹ, דָּא בְּלָק,
דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא אֲתֵרְעִי לְאִינוּן עֲלוּוֹן דְּאֲתִקִּין
קִמְיָה.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְחַמָּא בְּלָק דְּהָא סִיחּוֹן וְעוּג אֲתִקְטְלוּ,
וְאֲתִנְסִיבַת אֲרַעְהוֹן, חַמָּא מַה חַמָּא, דְּאִיהוּ אֲמַר
וַיֵּרָא. אֵלָא חַמָּא בְּחַכְמַתָּא דִּילֵיהּ, דְּאִיהוּ, וַחֲמִשָּׁה עֲלָאִי
דְּמַדִּין, וְעִמְיָה, נְפֻלִין בִּידָא דְּיִשְׂרָאֵל. חַמָּא, וְלֹא יִדְעַ,
וְעַל דָּא אֲקֻדִים לְבַלְעָם, דְּחִילֵיהּ בְּפוּמִיָּה, פְּגוּוּנָא
דְּיִשְׂרָאֵל דְּחִילֵיהּ בְּפוּמִיָּהוֹן.

וְאִפִּילוּ בְּלַעַם תָּאִיב הוּהוּ יִתִּיר מִבְּלָק. וְהֵהִיא יִדְיַעָא
דְּאִיהוּ הוּהוּ יִדְעַ, בְּלִילֵיא הוּהוּ יִדְעַ, בְּגִין דְּאִינוּן
כְּתָרִין תִּתְּאִין וַחֲמָרִי, לָא שְׂכִיחוּ אֵלָא בְּמִשְׁמֵרָה רֵאשׁוּנָה
דְּלִילֵיא, וְעַל דָּא הוּהוּ לֵיהּ אֲתִנָּא, דְּהֵאִי גִיסָא,
לְאֲתִחְבְּרָא (דף ר"ז ע"א) חַמְרִי בַּהֲדָה בְּרִישָׁא דְּלִילֵיא.

וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל בְּלַעַם לַיְלָה. הַכִּי
הוּא וְדֵאִי, וְאוּקִימָנָא הֵהוּא מְמָנָא דְּמְמָנָא עֲלֵייהוּ,
וְהוּא הוּהוּ אֲתִי לְקַבְּלֵיהּ. פְּגוּוּנָא דָּא (בראשית לא) וַיָּבֹא
אֱלֹהִים אֶל לִבְּן הָאֲרָמִי וְגו'. וְכֹלָא חַד מְלָה. בְּגִין דָּא
אִיהוּ אֲמַר לְרַבְרָבִי בְּלָק לִינוּ פַּה הַלִּילָה.

כִּיּוֹן דְּהוּהוּ אֲתִי הֵהוּא מְמָנָא, בְּלַעַם הוּהוּ אֲתִי לְגַבִּי
אֲתִנֵּיהּ, וְעַבְד עוֹבְדֵיהּ, וְאֲמַר מְלִי, וְכַדִּין אֲתִנָּא

אוֹדְעָא לִיהּ. וְאִיהוּ אַחֲזִי עוֹבְדָא לְמִשְׁרֵי עֲלוֹי הַהוּא
רוּחָא. וּמֵאֵי אַחֲזִי. הוּא הָוֵה יַדַּע דְּחֻמְרֵי שְׁטָאן וְשָׂרְאן
בְּקַדְמִיתָא דְּלִילִיָּא, כְּדִין אַחֲזִי עוֹבְדָא, וְקֵאִים לְאַתְנִיָּה
בְּאַתְרַּ מְתַתְּקֵן, וְעֵבִיד עוֹבְדוּי וְסִדְר מְלוּי. וְכְדִין הָוֵה אֲתִי
מֵאֵן דְּאֲתִי, וְאוֹדַע לִיהּ עַל יְדָא דְּהֵהִיא אַתּוּן.

כִּיּוֹן דְּלִילִיָּא חַד אָמַר לִיהּ לֹא תִלְךְ עִמָּהֶם, מֵאֵי טַעְמָא
תָּב תְּנַיִנּוֹת לְהֵאֵי. אֶלָּא אֵינּוֹן בְּרִשׁוּתָא דְּלַעֲיִלָּא
קַיִימִי, וְהֵא תְּנַיִנּוֹן, בְּדַרְךְ שְׁאָדָם רוּצָה לְלַכֵּת בֵּה מוֹלִיכִין
וְכוּ'. בְּקַדְמִיתָא כְּתִיב, לֹא תִלְךְ עִמָּהֶם. כִּיּוֹן דְּחֻמְא
קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּרַעוּתָא הוּא לְמִיָּהָ. אָמַר לִיהּ קוּם
לִךְ אֲתָם וְאֶךְ אֶת הַדְּבַר וְגו'. מָה עֵבֵד בְּלַעֲם כָּל הַהוּא
לִילִיָּא הָוֵה מְהַרְהַר וְאָמַר וּמָה אֵן הוּא יִקְרָא דִּילִי, אֵי
בְּקִטּוּרָא אַחְרָא אַתְקֻטְרָנָא. אֲשַׁגַּח כָּל הַהוּא לִילִיָּא
בְּחַרְשׁוּי, וְלֹא אֲשַׁכַּח סֻטְרָא, דִּיְהֵא הוּא בְּרִשׁוּתִיָּה, אֶלָּא
מִסְטְרָא דְּאַתְנִיָּה.

וְהֵיִינוּ דְּאָמַר רַבִּי יִצְחָק אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּאֵלִין כְּתָרִין
תַּתְּאִין אֵית יְמִינָא וְאֵית שְׁמַאלָא. מִסְטְרָא
דִּימִינָא חֻמְרִי, כְּמָה דְּאוּקִימָנָא. וּמִסְטְרָא דְּשְׁמַאֲלִי אַתְנִי
וְתַאנָּא, עֲשָׂרָה אֵינּוֹן לִימִינָא, וְעֲשָׂרָה לְשְׁמַאלָא. וְדָא
הוּא דְּאָמַר רַבִּי יוֹסִי, יוֹסֵף כֵּד אַתְפָּרֵשׁ מֵאַבּוּי, יַדַּע
בְּחַכְמָתָא דְּלַעֲיִלָּא, בְּרֹזָא דְּכְתָרִין קְדִישִׁין עֲלֵאִין. כִּיּוֹן

דְּתוּה בְּמִצְרִים, אוֹלִיף בְּתֵהִיא חֲכֻמַּתָּא דְּלֵהוֹן, בְּאִינוֹן
 כְּתָרִין תְּתַאֲיִן, הֵיךְ אֲחִידֵן אִינוֹן דִּימִינָא, וְאִינוֹן
 דְּשֻׁמְאֵלָא. עֲשֶׂרָה דִּימִינָא וְעֲשֶׂרָה דְּשֻׁמְאֵלָא חֲמָרִי
 וְאֲתָנִי. וּבְגִין כֶּךָ רִמְזוּ לְאָבוּי מָמָה דְּאוֹלִיף תַּמָּן, דְּכֻתִּיב
 (בראשית מה) וְלֹאֲבוּי שָׁלַח פְּזֹאת עֲשֶׂרָה חֲמוּרִים וְגו'.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִינוֹן דִּימִינָא כְּלִילָן כְּלָהוּ בְּחַד, דְּאֶקְרִי
 חֲמוּ"ר. וְהֵאֵי הוּא הֵהוּא חֲמוּר, דְּכֻתִּיב, (דברים כב) לֹא
 תַחְרוֹשׁ בְּשׁוּר וּבַחֲמוּ"ר יַחְדָּיו. וְהֵאֵי הוּא חֲמוּר, דְּזֻמִּין
 מִלְּכָא מְשִׁיחָא לְמִשְׁלַט עָלֶיהָ, כְּמָה דְּאוּקְיָמָנָא. וְאִינוֹן
 דְּשֻׁמְאֵלָא, כְּלִילָן כְּלָהוּ בְּחַד דְּאֶקְרִי אֲתוֹן, דְּהֵא
 מְסֻטְרָהָא נִפְיָק עִירָה, קְטְרוּגָא דְּדַרְדְּקִי, כְּמָה
 דְּאוּקְיָמָנָא. וְהֵיִינוּ דְּכֻתִּיב, (זכריה ט) עֲנִי וְרוּכַב עַל חֲמוּר
 וְעַל עִיר בֶּן אֲתוּנוֹת, אֲתַנַּת חָסֵר, עֲשֶׂרָה דְּכְלִילָן כְּחַד.

וְדָא הוּא דְּאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵאֵי דְּכֻתִּיב, (בראשית מט)
 אֲסָרִי לַגֶּפֶן עִירָה. אֲסָרִי לַגֶּפֶן, זֻמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא לְקִשְׁרָא בְּגִינֵיהוֹן דִּישְׂרָאֵל דְּאֶקְרוּן גֶּפֶן. עִירָה.
 דְּאִיהוּ קִטְיִגוּרָא דִּילֵהוֹן, וּבְגִין דְּאֶקְרוּן שׁוּרְק, דְּכֻתִּיב,
 (ירמיה ב) וְאֲנֹכִי נִטְעַתִּיךְ שׁוּרְק. בְּנֵי אֲתָנוּ, הֵהוּא דְּנִפְיָק
 מְסֻטְרָא דְּהֵאֵי אֲתוֹן.

וְהֵנִי י' מִימִינָא, וְי' מְשֻׁמְאֵלָא, וְאֲתְּכְלִילָן בְּהֵנִי תְרִי,
 כְּלָא אִינוֹן מְשֻׁתְּכְחִי בְּקַס"ם. וְאִית עֲשֶׂרָה אַחְרָנִין

דִּימִינָא וְעִשְׂרָה דְשִׁמְאָלָא, דְמִשְׁתַּכְּחֵי בְנַח"ש. וְעַל דָּא
 כְּתִיב, כִּי לֹא נִחַש בְּיַעֲקֹב וְלֹא קָסַם בְּיִשְׂרָאֵל. מֵאִי
 טַעְמָא, בְּגִין כִּי יִי אֱלֹהֵיו עִמוֹ. מִסְטָרָא דְנַח"ש, נִפְק
 שׁו"ר, מִסְטָרָא דְקָס"ם, נִפְק חֲמו"ר. וְדָא הוּא שׁוֹר
 וְחֲמוֹר, וְעַל דָּא בְּלָעָם, כִּיּוֹן דִּידַע דְאִתְקַשְׁר בְּרִשׁוּתָא
 אַחְרָא, וְאָמַר לִיה אַךְ אֵת הַדָּבָר וְגו', אַבְאִיש לִיה,
 וְאָמַר, וּמָה אָן הִיא יְקָרָא דִילִי. מִיַּד אִסְתַּכַּל בְּחַרְשׁוּי,
 וְלֹא אֲשַׁכַּח דִּיהָא בְּרִשׁוּתִיהָ, אֲלֵא הָאִי אַתּוֹן.

מִיַּד (במדבר כ"ב) וַיִּקָּם בְּלָעָם בַּבֶּקֶר וַיַּחֲבוֹשׁ אֶת אֶתּוֹנוֹ
 לְמַעַבְד רַעוּתִיהָ בָהּ, וְרַעוּתָא דְבִלְק. וְעַל דָּא וַיַּחַר
 אֶף אֱלֹהִים כִּי הוֹלִיךְ הוּא. הוּא דִיִּיקָא, דְאִפִּיק גְּרַמִּיהָ
 מִרִשׁוּתִיהָ, מִמָּה דְאָמַר לִיה וְאֶךְ אֵת הַדָּבָר וְגו'. תָּא חֲזִי
 דְהַכִּי הוּא, דְהָא בְּקַדְמִיתָא יְהִיב לִיה רִשׁוּתָא, וְאָמַר קוּם
 לֶךְ אַתָּם, הַשְׁתָּא דְהוּא אֲזִיל, אֲמַאי וַיַּחַר אֶף אֱלֹהִים.
 אֲלֵא בְּגִין דְהוֹלִיךְ הוּא, הוּא בְּרִשׁוּתִיהָ דִילִיהָ, לְנַפְקָא
 מִתְּהוּא דְאָמַר לִיה וְאֶךְ אֵת הַדָּבָר.

אָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, (דף ר"ז ע"ב) רְשָׁע, אֵת מְתַקֵּן
 וּמְזַרְזוּ זַיִינְךָ לְנַפְקָא מִן רִשׁוּתִי, חֲזִיךְ אַנְתָּ וְאַתְּנֶךָ
 בְּרִשׁוּתִי תְהוּוֹן. מִיַּד וַיִּתִּיצַב מִלְּאֶךְ יִי. מֵאִי וַיִּתִּיצַב. אָמַר
 רַבִּי אַבָּא, נִפְק וְקָאִים בְּאוּמְנוּתָא אַחְרָא, מְאוּמְנוּתָא
 דִילִיהָ, דְהָאִי מִלְּאֶכָא דְרַחֲמֵי הוּהוּ. וְהַיִּינוּ דְאָמַר רַבִּי

שְׁמַעוֹן, חִיִּיבִיא מְהַפְּכֵי רַחֲמֵי לְדִינָא. לְשַׁטָּן לוֹ, דְּהָא לָא
אוּמְנוּתָא דִּילֵיהּ הָוָה.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לָא שְׁנֵי מְלֹאכָא, וְלֹא נַפְק
מֵאוּמְנוּתָא דִּילֵיהּ, אֶלָּא בְּגִין דְּהָוָה הָאִי מְלֹאכָא
מִסְטָרָא דְרַחֲמֵי, וְקָאִים לְקַבְּלֵיהּ, סְתִיר חֲכַמְתָּא דִּילֵיהּ,
וְקַלְקַל רְעוּתֵיהּ. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב לְשַׁטָּן לוֹ. לוֹ הָוָה שַׁטָּן,
וְאֶשְׁתַּכַּח שַׁטָּן, אֲבָל לְאַחֲרָא לָא הָוָה שַׁטָּן.

תַּאנָּא, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כַּמָּה חֲפִים הָוָה בְּלָעָם
בְּחַרְשׁוּי, עַל כֹּל בְּנֵי עֲלָמָא, דְּהָא בְּשַׁעְתָּא
דְּאַשְׁגַּח, לְאַשְׁכַּח עֵיטָא לְנַפְקָא מִרְשׁוּתֵיהּ דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, מִתְּהֵיא מְלָה דְכְּתִיב, וְאֵךְ אֶת הַדָּבָר וְגו'.
אֶסְתַּכַּל בְּחַרְשׁוּי, וְלֹא אֶשְׁכַּח בַּר תְּהֵיא אֶתוֹן, מַה כְּתִיב,
וַיַּחְבֹּשׁ אֶת אֶתוֹנוֹ, אֶטְעִין לָהּ בְּכָל חַרְשִׁין, וּבְכָל קְסָמִין
דְּהָוָה יַדְע, וְאַעִיל בָּהּ, וְאַכְלִיל לָהּ מִכְּלָהּ, בְּגִין לְמִילַט
לְהוֹ לְיִשְׂרָאֵל. מִיַּד וַיַּחַר אֶף אֱלֹהִים כִּי הוֹלֵךְ הוּא. הוּא
דְּיִיקָא כַּמָּה דְאַתְמַר. מַה עֲבַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֶקְדִּים
לְמֹלֶאכָא דְרַחֲמֵי. לְקִימָא לְקַבְּלֵיהּ, וַיִּסְתִּיר חַרְשׁוּי
וְקַסְמוּי.

וְתַא חֲזִי, דְעַד הַשְׁתָּא לָא כְּתִיב יי וְלֹא אֶתְחַזִּי בְּקַסְמוּי
וְחַרְשׁוּי. וְהָא אוּקְמוּהָ. וְהַשְׁתָּא פִּיּוֹן דְאַתְקִין
אַתְנִיהּ, וְזִרְזָה בְּתַקוּבֵי חַרְשׁוּי, בְּסְטָרָא דְדִינָא לְמִילַט

לְיִשְׂרָאֵל, אֲקֻדִים קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִלְאָכָא דְרַחְמֵי
 לְקַבְּלֵיהּ, וּבְשִׁמָּא דְרַחְמֵי, בְּגִין לְסִתּוֹר חֲכֻמַּתָּא דֵּי לֵיהּ,
 וְלֹא־סִטָּאָה לְאַתְנִיָּה מִהֵהוּא אֲרַחָא, כְּמָה דְכְּתִיב, וַתֵּט
 הָאֲתוֹן מִן הַדֶּרֶךְ. מִן הַדֶּרֶךְ דֵּי יִקָּא. וְעַל דָּא לָא כְּתִיב
 וַיִּתְיַצַּב מִלְּאֲךָ הָאֱלֹהִים, וַיַּעֲמֹד מִלְּאֲךָ הָאֱלֹהִים, אֲלֹא
 מִלְּאֲךָ יי דְרַחְמֵי.

אֲמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, רְשָׁע, אֶת אֲטַעְנַת לְאַתְנַךְ
 בְּחַרְשָׁךְ, בְּכֻמָּה סְטְרֵי דְדִינֵי לְקַבֵּל בְּנִי. אֲנָא
 אֲעַבְר טְעוּנָךְ, וַיִּהְפֹּךְ מֵאֲרַחָא דָּא, מִיַּד אֲקֻדִים מִלְּאָכָא
 דְרַחְמֵי לְשִׁטְן לֹו. לֹו דֵּי יִקָּא. כְּמָה דְאֶתְמַר.

(במדבר כ"ב) וַתֵּרָא הָאֲתוֹן אֶת מִלְּאֲךָ יי וְגו'. אֲמַר רַבִּי יִצְחָק,
 וְכִי אֲמַאי חֲמַאת הִיא, וּבְלָעַם דִּהוּה חֲפִים כָּל כֹּף
 לָא חֲמָא. אֲמַר רַבִּי יוֹסִי, חֶס וְשְׁלוֹם דִּהוּהוּ רְשָׁע יִסְתַּכַּל
 בְּחִיזוֹ קְדִישָׁא. אֲמַר לֵיהּ, אִי הָכִי, הָא כְּתִיב נוֹפֵל וּגְלוֹי
 עֵינַיִם. אֲמַר לֵיהּ לָא שְׁמַעְנָא בְּהָא מִיַּדִּי וְלֹא אִימָא. אֲמַר
 לֵיהּ אֲנָא שְׁמַעְנָא, דְּכִד הוּה אֲצִטְרִיךְ לְאַסְתַּכְּלָא, הוּה
 נְפִיל וְחָמֵי. וְהִשְׁתָּא לָא אֲצִטְרִיךְ לְאַסְתַּכְּלָא.

אֲמַר לֵיהּ, אִי הָכִי, בְּדַרְגָּא עֲלָאָה יִתִּיר הוּה עַל כָּל
 נְבִיאֵי מְהִימְנוּתָא, דְּאִיהוּ גְלוֹי עֵינַיִם, חָמֵי
 וְאַסְתַּכַּל בִּיקְרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְהָא רַבִּי שְׁמַעוֹן
 אֲמַר, בְּלָעַם בְּחַרְשׁוֹי, הוּה יַדַּע בְּאִינּוֹן כְּתָרִין תַּתְּאִין

דִּלְתַתָּא, כְּמָה דְכְּתִיב, (יהושע יג) וְאַתְּ בִלְעָם בֶּן בְּעוֹר
הַקּוֹסִים, קוֹסִים קָרִייהָ קָרָא, דְּטַנוּפָא דְטַנוּפִי, הֵיךְ יִסְתַּכַּל
בִּיקְרָא דְמֵאֲרִיהָ. וְעוֹד, הָא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּחִיזוּ חַד
דְּחֻזָּא לְפוּם שְׁעַתָּא, דְכְּתִיב וַיִּגַּל יְיָ אֶת עֵינָי בְּלָעָם,
אֲתַעְקִימוּ עֵינָיו, וְאַתְּ אֲמַרְתְּ דִּהּוּה חָמִי בְּגֵלוּי דְעֵינָיו,
וְאַסְתַּכַּל בִּיקְרָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.

אָמַר לֵיהּ, אָנָּא אֶהְדַּרְנָא לְקַבְּלָךְ. דִּינִי וְדִידָךְ בְּעֵי
צְחוּתָא. וְדַאי רַזִּי אֲוֹרֵייתָא עֲלָאִין, וְלֹא יִכְלִין בְּנֵי
עֲלָמָא לְמִיקָם עֲלֵייהוּ. בְּגִין כֶּף אָסִיר לְאַקְדָּמָא בְּמִלָּה
דְּאֲוֹרֵייתָא, עַד דְּיִשְׁמַע מְלָה וַיִּדַע לָהּ עַל בּוֹרֵייהָ. אַתּוּ
לְקַמִּיהָ דְרַבִּי שְׁמַעוֹן אָמְרוּ מְלָה קַמִּיהָ.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים ח) מָה אָנוּשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ וְגו', הָאִי קָרָא
אוּקְמוּיָהּ, דְּמִמְנָן דְּעֲלָמָא אֲמֵרוּהָ, בְּשַׁעַתָּא דְּסִלִּיק
בְּרַעוּתֵיהָ דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמַבְרֵי אַנְשָׁא. קָרָא לְכַתּוּת
כַּתּוּת דְּמִלְאֲכֵי עֲלָאָה, וְאוֹתִיב לֹון קַמִּיהָ. אָמַר לֹון,
בְּעֵינָא לְמַבְרֵי אָדָם. אָמְרוּ קַמִּיהָ, (תהלים מט) וְאָדָם בִּיקָר
בַּל יִלִּין וְגו'. אוּשֵׁיט קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אֶצְבְּעָא דִּילֵיהָ,
וְאוּקִיד לֹון. אוֹתִיב כַּתּוּת אַחַרְנִין קַמִּיהָ, אָמַר לֹון בְּעֵינָא
לְמַבְרֵי אָדָם. אָמְרוּ קַמִּיהָ, (דף ר"ח ע"א) מָה אָנוּשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ.
מָה טִיבּוּ דְּבֵר נָשׁ דָּא. אָמַר לֹון, בַּר נָשׁ דִּיהָא בְּצִלְמָא
דִּידָן, דִּיהָא חֲכַמְתָּא דִּילֵיהָ, עֲלָאָה מִחֲכַמְתַּכוּן.

כִּיּוֹן דְּבָרָא אָדָם, וְחָטָא, וְנִפְק בְּדִימוּס קַמִּיה, אָתּוּ עֲזָא
 וְעֲזָאֵאל, אָמְרוּ קַמִּיה, פְּתַחוּן פּה אִית לָן גַּבְרָה, הָא
 בַּר נֶשׁ דְּעֵבְדֵת חֲטִי קַמָּךְ. אָמַר לְהוּ, אֱלֹמְלִי תְהוּוֹן שְׂכִיחִי
 גַּבְיִיהוּ וְכוּ'. מַה עֵבֵד קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. אֲפִיל לֹון
 מִדְּרָגָא קְדִישָׁא דְלַהוֹן מִן שְׂמִיא.

אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, הַשְׁתָּא אֶהְדְּרְנָא לְתִיּוּבְתֵיכוּן. דְּבַלְעָם
 אָמַר נוּפֵל וּגְלוּי עֵינַיִם, אִי גִימָא דְלָא הָוּה הָכִי,
 וְשְׂבוּחִי קָא מְשַׁבַּח גְּרַמִּיה, הֵיךְ יִכְתוּב קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 מְלָה כְּדִיבָא בְּאוּרֵייתָא. וְאִי מְלָה דְקָשׁוּט הִיא, הֵיךְ
 יִשְׁתַּבַּח הֵהוּא רָשָׁע בְּדְרָגָא עֲלָאָה עַל כָּל נְבִיאֵי
 מְהִימְנוּתָא. וְעוּד, דְּהָא לָא שְׂרִיא קְדוּשָׁה דְלְעִילָא, אֲלָא
 בְּאַתְרִיה דְּאַתְחַזִּי לִיה.

הַשְׁתָּא אֶהְדְּרְנָא לְמְלָה קְדַמָּאָה. בְּתַר דְּאֲפִיל לֹון קוּדְשָׁא
 בְרִיךְ הוּא, מֵאַתְר קְדִישָׁא דְלַהוֹן. טָעוּ בְּתַר נְשִׁי
 עֲלָמָא, וְאַטְעוּ עֲלָמָא. הָכָא אִית לְאַסְתְּכֵלָא, וְהָא כְּתִיב
 (תהלים קד) עוֹשֶׂה מִלְּאָכִיו רֹחוֹת וְגו'. וְהָא אֵלִין מִלְּאָכִין
 הוּוּ, אֵיךְ יִכִּילוּ לְאַתְקֵימָא בְּאַרְעָא. אֲלָא תָא חֲזִי, כָּל
 אֵינּוֹן (מְלָכִים) דְלְעִילָא, לָא קִיִּימִין, וְלָא יִכְלִין לְמִיקָם, בַּר
 בְּנֵהוּרָא עֲלָאָה דְנִהִיר לֹון, וְקִיִּים לֹון. וְאִי פְּסִיק מְנַיִיהוּ
 הֵהוּא נְהוּרָא דְלְעִילָא, לָא יִכְלִין לְמִיקָם. כָּל שְׂכַן אֵלִין
 דְּאֲפִיל לֹון קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וּפְסִק מְנַיִיהוּ הֵהוּא נְהוּרָא

דְּלַעֲיִלָּא, דְּאֶשְׁתַּנֵּי זִיווּיֵיהּ. וְכֹךְ נִחְתּוּ וְשְׁלִיט בְּהוּ אֲוִירָא
דְּעֵלְמָא, אֶשְׁתַּנּוּ בְּדִרְגָא אַחְרָא.

תָּא חֲזִי, מִנָּא דִּהוּה נַחִית לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּמַדְבְּרָא, הֵהוּא
מִנָּא הוּה, מִטְּלָא דְּלַעֲיִלָּא, דִּהוּה נַחִית מֵעֵתִיקָא
סְתִימָא דְּכָל סְתִימִין. וְכֹד הוּה נַחִית, הוּה נְהוּרִיה נְהִיר
בְּכֻלְהוּ עֲלָמִין, וּמִנִּיה אֲתֹזֵן חֲקֵל דִּתְפוּחִין, וּמִלְּאֲכִי
עֲלָאִי. וְכֹד הוּה נַחִית לְתַתָּא, וְשְׁלִיט בֵּיה אֲוִירָא דְּעֵלְמָא,
אֲגְלִיד, וְאֶשְׁתַּנֵּי זִיוִּיה, וְלֹא הוּה זִיוִּיה אֲלָא כְּמָה דְּכְתִיב,
(במדבר יא) וְהָמָן כֹּזֵרֵע גֵּד הוּא וְגו', וְלֹא יִתִיר. וְכָל שְׁפֹן
מִלְּאֲכִין, כִּיּוֹן דִּנְחֵתּוּ וְשְׁלִיט בְּהוּ אֲוִירָא, אֶשְׁתַּנּוּ מִהֵהוּא
דִּרְגָא קַדְמָאָה דִּהוּוּ.

מָה עֵבֵד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. חָמָא דְּאֶטְעֵיִן עֲלָמָא, קָשֶׁר
לוֹן בְּשִׁלְשָׁלָאִי דִּפְרוּזָלָא בְּטוּרָא דְּחֻשׁוּכָא, בְּאֵן אֲתֵר
יִתְבִי. בְּעֵמִיקָא דְּטוּרִי. אוֹתִיב לִיה לְעִזָּא, וְרַמִּי חֻשׁוּכָא
דְּאַנְפִּין. בְּגִין דִּהֵהִיא שְׁעֵתָא דְּקָשֶׁר לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, אֲתַתְּקָה וְאַרְגִּיז כְּלָפִי מְעֵלָה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
אֲפִיל לִיה בְּעוּמְקָא עַד קַדְלִיה, וְזָרִיק חֻשׁוּכָא בְּאַנְפּוּי.
עִזָּא"ל דְּלֹא אֲתַתְּקָה, אוֹתִבִּיה גְּבִיה, וְנְהִיר לִיה חֻשׁוּכָא.
וּבְנֵי עֲלָמָא דִּידְעִין אֲתַרִּיֵהוּ, אֲתִיִּין לְגַבִּיֵהוּ, וְאוּלְפִין
לוֹן לְבְנֵי נְשָׂא חֲרָשִׁין וּנְחָשִׁין וְקֶסְמִין. וְאַיִנוּן טוּרִי
חֻשׁוּכָא, אֲקָרוּן חֲרִי קָדָם. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּחֻשׁוּכָא

אֶקְדִּים לְנְהוֹרָא. וּבִגִּין כְּךָ, טוּרֵי חֲשׂוּכָא, תְּרֵרֵי קָדָם
אֶקְרוּן. לָבָן וּבִלְעָם מְנַיְיָהוּ אוֹלְפֵי חֲרָשִׁין. וְהֵינּוּ דְאָמַר
בִּלְעָם, מִן אָרַם יִנְחֲנִי בִלָּק מֶלֶךְ מוֹאָב מִתְּרֵרֵי קָדָם וְגו'.

תָּא חֲזִי, בִּלְעָם הָוּה קָא מְשַׁבַּח גְּרַמְיָה מֵהָאֵי אֲתָר, וְאָמַר
נְאֻם שׁוֹמֵעַ אֲמַרִּי אֵל וְגו'. בְּגִין דְּעִזָּא וְעִזָּא"ל,
אֲמַרִּי לְאִינוּן בְּנֵי עֲלָמָא, מֵאִילִין מְלִין עֲלָאִין, דְּהוּוּ יַדְעֵי
בְּקַדְמִיתָא לְעִילָא. וּמִשְׁתַּעֵי מֵעֲלָמָא קַדִּישָׁא דְּהוּוּ בֵּיה,
הָדָא הוּא דְכָתִיב שׁוֹמֵעַ אֲמַרִּי אֵל. שׁוֹמֵעַ קוֹל אֵל, לֹא
כְּתִיב, אֵלָא אֲמַרִּי אֵל, אִינוּן אֲמִירָן דְּאֲמַרִּי מְנַיְיָה. מֵאֵן
דְּאֲתִי מִפְּרָקָא, וְשָׂאֲלִין לֵיה מֵאֵן אַתְּ אֲתִי. אָמַר,
מִלְּמִשְׁמַע מְלִין דְּמִלְכָּא קַדִּישָׁא. כְּךָ נְאֻם שׁוֹמֵעַ אֲמַרִּי
אֵל. וְיודַע דְּעַת עֲלִיוֹן, דְּהוּוּ יַדַּע שְׁעַתָּא דְּתַלְיָא דִּינָא
בְּעֲלָמָא, וּמְכוּיִן שְׁעַתָּא בְּחֲרָשׁוּי.

אֲשֶׁר מַחְזֶה שְׂדֵי יַחְזֶה, מֵאֵן מַחְזֶה שְׂדֵי. אֵלִין אִינוּן נִפְל
וּגְלוּי עֵינַיִם. וְאֵלִין אִינוּן (לך לך פ"ח ע"ב, לקמן רי"ב ע"א, פנחס

רל"ב ע"א) עִזָּא וְעִזָּא"ל. נִפְל: דָּא עִזָּא, דְּאֶעְמִיק לֵיה
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעוּמְקָא חֲשׂוּכָא, וְיִתִּיב בְּעוּמְקָא עַד
קַדְלֵיה כְּדִקְאֲמָרוּן, וְחֲשׂוּכָא אֲזִדְרַק בְּאַנְפוּי. וְעַל דָּא
אֶקְרִי נּוּפֵל. נִפְל זְמַנָּא חָדָא מִן שְׂמִיָּא, וְנִפְל זְמַנָּא
אַחְרָא, לְבַתָּר, בְּעוּמְקָא דְּחֲשׂוּכָא. עִזָּא"ל: הוּא גְלוּי
עֵינַיִם, דְּהָא לֹא אֲזִדְרַק חֲשׂוּכָא עֲלֵיה, דְּלֹא אֲתַתְּקַף,

וְלֹא אֲרִגִּיז כִּהְיִיתָ דְלַעֲיִלָּא. (דף ר"ח ע"ב) וּבְלַעֲמֵם קָרִי לֹון
מִחֲזוּה שְׂדֵי, דְאִינוּן נִפְל וּגְלוּי עֵינַיִם.

וּבַהֲהוּא זְמַנָּא, לָא אֲשַׁתָּאֵר בְּעַלְמָא, דִּישְׁתַּכַּח גַּבִּייהוּ,
בַּר אִיהוּ. וּבְכָל יוֹמָא, הָוּה אֲסֵתִים בְּאִינוּן טוּרֵי
עֲמַהוּן. הֲדָא הוּא דְכְתִיב, יִנְחֲנִי בְּלָק מִלְּךָ מוֹאֵב מִהַרְרֵי
קָדָם. מִהַרְרֵי קָדָם וְדַאי, וְלֹא מֵאַרְץ בְּנֵי קָדָם.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כִּמָּה זְמַנִּין אֲמִינָא מְלָה דָּא, וְלֹא
מִסְתַּכְּלֵי חֲבַרְיָא, דְהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא
שְׂרִיא שְׂכִינְתָּא, אֲלָא בְּאַתָּר קְדִישָׁא, בְּאַתָּר דְאִתְחַזִּי
לְשְׂרִיא עֲלוּי. וְכֵן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְכַרִּיז וְאָמַר, (דְּבָרִים
יח) לֹא יִמָּצֵא בְּךָ מַעֲבִיר בְּנוּ וְגו'. וְהוּא דְאִתִּי (ס"א אָתִי)

לְאַתְעָרְבָא בַּהֲדִייהוּ.

אֲלָא זַכָּאָה חוּלְקִיהוּן דִּישְׂרָאֵל, דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
קְדִישׁ לֹון לְשְׂרִיא בִּינְיָהוּ. וְהֵינּוּ דְכְתִיב, (דְּבָרִים כג)

כִּי יִי אֱלֹהֶיךָ מִתְּהַלֵּךְ בְּקָרֵב מִחֲנִיךָ וְגו'. וּבְגִין דְהוּא
מִתְּהַלֵּךְ בְּקָרֵב מִחֲנִיךָ, כְּתִיב וְהָיָה מִחֲנִיךָ קְדוֹשׁ וְגו'.
וּכְתִיב (ויקרא כ) וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים וְגו'. וּכְתִיב (ויקרא יח) אֵל

תִּטְמְאוּ בְּכָל אֵלֶּה וְגו'. וּכְתִיב (ויקרא כ) וְאָקַץ בָּם וְגו'. דְלֹא
יְכִילְנָא לְקָרְבָּא גַּבִּייהוּ, וְשָׂרוּ לִי לְבַר. זַכָּאָה חוּלְקִיהוּן
דִּישְׂרָאֵל, וּזַכָּאָה חוּלְקִיהוּן דְנַבִּיאֵי מְהִימְנֵי קְדִישֵׁי,
דְאִינוּן קְדִישֵׁין, וְאִית לֹון חוּלְקָא לְאַשְׁתַּמְשָׂא בְּקְדוּשָׁה

עֲלָאָה.

(במדבר כ"ב) וַתֵּרָא הָאֵתוֹן אֶת מְלֶאךְ יִי נֹצֵב בְּדַרְךְ וַחֲרָבוֹ
 שְׁלוּפָה בִידּוֹ, (ס"א בְּדַרְךְ), בְּהֵהוּא אֲרַחָא דְהוּה אֲשֶׁתְקַע
 (ס"א אֲשֶׁתְכַח) בְּגִוּוֹה. וַחֲרָבוֹ שְׁלוּפָה בִידּוֹ, וְכִי אִי אִיהוּ נְפִיק
 לְקַבִּיל הַאי אֲתוֹן, מֵאִי בְעֵי חֲרָבָא. וְאִי אִיהוּ נְפִיק
 לְקַבְּלִיה דְּבַלְעָם, אֲמַאי חֲמַאת אֲתַנְיָה, וְאִיהוּ לָא חֲמָא.
 אֲלָא כִּלָּא אֲזַדְמֵן. הֵהוּא מְלֶאכָא מְזַדְמֵן לְקַבְּלִיה דְּאֲתוֹן,
 לְאֲפָקָא לָה מִן הֵהוּא אֲרַחָא דְּאֲתַטְעֵן בָּהּ. וּבְמַת. בְּרַחְמֵי.
 וְאֲזַדְמֵן לְקַבְּלִיה דְּבַלְעָם, לְאֲעַנְשָׂא לִיה, עַל דְּאִיהוּ הוּה
 בְּעֵי לְמִיהַךְ בְּרִשׁוּתִיהּ, וְלָא בְּרִשׁוּתָא אֲחֲרָא (ס"א דְּלַעֲיִלָּא).
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הֲשֶׁתָּא אִית לְשֶׁאֲלָא, אִי מְלוּי הוּו אֲתִיין
 מְסֻטְרָא דְּכַתְרִין תַּתְּאִין, וְלָא מֵאֲתַר אֲחֲרָא, אֲמַאי
 כְּתִיב וַיִּבֹא אֱלֹהִים אֶל בַּלְעָם וְגו', וְאֵךְ אֶת הַדָּבָר וְגו'.
 אָמַר רַבִּי יִצְחָק (בְּגִינְיָהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל אֲתַהֲדָר מְלֶאכָא לְמַלְלָא עֲמִיָּה. דְּאִי תִימָא
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְלִיל עֲמִיָּה וְהוּא אָמַר אַךְ אֶת הַדָּבָר וְגו'. חָס וְשְׁלוֹם דְּהָא הֵהוּא מְלֶאכָא
 אָמַר לִיה וְאֲפֹס אֶת הַדָּבָר וְגו', דְּאִי תִימָא וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל בַּלְעָם וְגו'). הַכִּי
 אוֹלִיפְנָא. דְּהֵאִי אֱלֹהִים דְּהֵכָא כְּלָהוּ מְלֶאכָא הוּה. וְהֵהוּא
 אִיהוּ אֲתַר דְּאֵתִי מְסֻטְרָא דְּדִינָא קְשִׁיא, דְּבִיָּה אֲחִידָן
 חִילָא וְתוּקְפָא דְּאִינּוֹן כְּתַרִין תַּתְּאִין, דְּהוּה מְשִׁתְמֵשׁ בְּהוּ
 בַלְעָם. וּבְגִין כֶּף, וַיִּבֹא אֱלֹהִים אֶל בַּלְעָם. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
 אֶל בַּלְעָם. הֲלִזְמִנִין אֲתַקְרִי מְלֶאכָא בְּשֵׁמָא עֲלָאָה.
 וַתֵּט הָאֵתוֹן מִן הַדָּרְךְ, סֻטָּאת מִן הֵהוּא אֲרַחָא, דְּהוּת
 טְעִינָא מְסֻטְרָא דְּדִינָא קְשִׁיא, לְקַבְּלִיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל.

וּבְמָה חָמָא בְּלָעָם, דְּהִיא סְטָאָת מִהֶהוּא אֲרַחָא. אֱלָא הָכִי
 אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, דְּאִפִּילוּ בְּאֲרַחָא, בְּעָא לְאַבְאָשָׁא לְהוּ
 לְיִשְׂרָאֵל, בְּחִילָא דְאַתְנִיָּה. וְכִיּוֹן דְּלֹא סְלִיק בִּידוּי, מַה
 כְּתִיב, וַיֵּךְ אֶת הָאֲתוֹן בַּמֶּקֶל. אֲטַעֵן לָהּ, וְאֶלְבֹּשׁ לָהּ,
 בְּזוּרוּזֵי דִינָא קִשְׂיָא תְּקִיפָא. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב בַּמֶּקֶל.
 בַּמֶּקֶל דִּיִּיקָא. דְּאִיהוּ דִינָא קִשְׂיָא תְּקִיפָא. בַּמֶּקֶלוּ לָא
 כְּתִיב, אֱלָא בַּמֶּקֶל.

פּוּק חָמִי, כַּמָּה תְּקִיפָא חֲכֻמָּתָא דְהֶהוּא רָשַׁע, וְתִיאֻבְתָּא
 דִּילֵיהּ לְאַבְאָשָׁא לְהוֹן לְיִשְׂרָאֵל, דְּאִיהוּ אֲשַׁגַּח
 לְנַפְקָא מִרְשׁוּתָא דְלַעִילָא, בְּגִין דְּתִיאֻבְתִּיָּה לְאַתְיִיקָרָא,
 וְלְאַבְאָשָׁא לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל.

(במדבר כ"ב) וַיַּעֲמֹד מִלֶּאךָ יְיָ בַּמִּשְׁעוֹל הַכֹּרְמִים וְגו'. מַה
 כְּתִיב לַעִילָא, בְּקַדְמִיתָא כְּתִיב, וַתֵּט הָאֲתוֹן מִן
 הַדֶּרֶךְ וַתֵּלֶךְ בַּשָּׂדֶה, וַתֵּלֶךְ בְּאֲרַח מִיֶּשֶׁר, מִסְטָרָא דְשָׂדֶה,
 (אתער) וְאֲרַכְיַנַּת מִמָּה דְהוּהּ בְּהָ. וַיֵּךְ בְּלָעָם אֶת הָאֲתוֹן
 לְהַטּוֹתָהּ הַדֶּרֶךְ לְאַסְטָאָה לָהּ מִהֶהוּא אֲרַחָא דְשָׂדֶה. אָמַר
 רַבִּי יוֹסִי, בֵּין מִלְּאָכָא וּבֵין בְּלָעָם הוּת אֲתַנָּא בְּעֶאקוּ.
 לְבַתָּר כִּד חָמָא בְּלָעָם, דְּלֹא הוּהּ יְכִיל, כְּדִין וַיֵּךְ אֶת
 הָאֲתוֹן בַּמֶּקֶל. כַּמָּה דְאַתְמַר.

וַיַּעֲמֹד מִלֶּאךָ יְיָ וְגו'. אָמַר רַבִּי אַבָּא, כַּמָּה אֵית לָן
 לְאַסְתְּכְּלָא בְּמִלֵּי דְאוּרִייתָא, הַנִּי קָרְאִי רְמִיזֵי

(דף ר"ט ע"א) בַּחֲכֵמַתָּא עֲלָאָהּ. וְכִי לְמַגְנָא נִפְקָה הָאִי מִלְּאֲכָא,
 לְאַתְחֻזָּאָה לְחַד אֲתַנָּא. אוּ לְמִיָּקָם בֵּין פְּרַמִּיָּא לְקַבְלָהּ,
 זְמַנָּא הֲכָא וְזְמַנָּא הֲכָא. אֲלָא פְּלָא רֻזָּא עֲלָאָהּ הוּא, וְכִלָּא
 בְּעֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִין לְאַגְנָא עֲלֵייהוּ דִּישְׂרָאֵל,
 וְלָא יִשְׁלֹטוּ בְּהוּ זַיְנִין בִּישׁוּן, בְּגִין דְּאִינּוּן חוּלְקִיָּה
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וַיַּעֲמֹד מִלְּאֲךָ יְיָ וְגו'. תַּאנָּא, מִסְטָרָא דְאַמָּא, כִּד אִיהִי
 מִתְעַטָּרָא, נִפְקִין בְּעַטְרָהָא אֲלֵךְ וְחַמֵּשׁ מֵאָה
 סְטָרֵי גְלִיפִין בְּתַכְשִׁיטָהָא. וְכִד בְּעָתָא לְאַזְדוּגָא בְּמִלְכָּא,
 מִתְעַטָּרָא בְּחַד עַטְרָא דְאַרְבַּע גְּוֹנִין. (גְּוֹנִין) אִינּוּן גְּוֹנִין
 מִתְלַהֲטִין בְּאַרְבַּע סְטָרֵי עֲלֵמָא, כֹּל גְּוֹנָא וְגְוֹנָא
 מִתְלַהֲטָא תְּלַת זְמַנִּין בְּהַהוּא סְטָרָא. דְּאִינּוּן תְּרִיסַר
 תַּחּוּמֵי גְלִיפִין. וְעָאֲלִין וְאַתְכְּלִילוּ בְּתַרִּיסַר אַחַרְנִין.

בְּרִישָׁא דְעַטְרָא, אִית ד' שוּרִין לְד' סְטָרִין, וְאִינּוּן
 מְגַדְלוֹת, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) מְגַדְלוֹת
 מְרַקְחִים. מְהוּ מְרַקְחִים. כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) מִכָּל
 אֲבָקַת רוּכַל. וְעַל כָּל מְגַדְלָא וּמְגַדְלָא ג' פְּתַחֲוּן, קְבִיעִין
 בְּאַבְנֵין טַבָּן, מִכָּל סְטָרָא וְסְטָרָא. הָאִי עַטְרָא, נְהִירָא (ס"א
 טְהִירָא) (ס"א טְמִירָא) בְּדְלוּגִין דְּאוּפִיר, בְּגִין יְקָרָא דְמִלְכָּא, כְּמָה
 דְּכַתִּיב, (ישעיה יג) אוֹקִיר אָנוּשׁ מִפְּזוּ וְגו'.

תַּחֲוֹת עַטְרָא, תְּלִיין זְגִי דְדַהְבָּא בְּסַחְרֵנְהָא, זְגֵא דְדַהְבָּא

מִסְטָרָא דָּא, וּזְגָא דְדַהֲבָא מִסְטָרָא דָּא, וְחַד רְמוּנָא. (ס"א)
 כְּגֻוּן הֵהוּא רְמוּנָא, אֵית בָּהּ אֶלְפָּה זְגִין, וְכֹל זְגָא
 מִנֵּיהּ, מִתְלַהֲטָא בְּסוּמְקָא בְּחִוּרָא. הֵהוּא רְמוּנָא אֲתַפְּלַג
 בְּפִלּוּגִין אַרְבַּע, וְקִימָא פְּתִיחָא, לְאַתְחִזָּא זְגָהָא. תִּלְת
 מָאָה וְעֶשְׂרִין וְחֲמִשׁ זְגִין לְסִטְרָא דָּא, וְכֹן לְכֹל סִטְרָא
 וְסִטְרָא, עַד דְּמִתְלַהֲטֵן אַרְבַּע סִטְרֵי עֲלֵמָא, מִחִזּוּ דְּכֹל
 פְּלָכָא וּפְלָכָא, וְאִינוּן אֶקְרוּן פְּלַח הָרְמוּן. כְּמָה דְּכַתִּיב,
 כְּפִלַּח הָרְמוּן רִקְתָּךְ מִבַּעַד לְצִמְתָּךְ. (שיר השירים ד)

אַרְבַּע גִּלְגָּלִין בְּפִלְכֵי אַרְבַּע זְוִיִּין, נְטֻלִין בְּגִלְגוּלָא
 לְהֵהוּא עֵטְרָא, וְכַד נְטֻלֵי לָהּ, אֲזִדְקֶפֶן לְעֵילָא.
 עַד דְּמָטוּ לְגִלְגוּלָא דְּפִלְכָא עֲלָאָה, דְּנָהִים יִמָּא וְלִילִיא,
 מִתְחַבְּרֵן כָּל אִינוּן פְּלַכִּין, וְנְטֻלִין לְעֵטְרָא, וְזִקְפֵן לָהּ.
 וְקָלָא דְּאִינוּן גִּלְגָּלִין, אֲשֶׁתִּמַּע בְּכֻלְהוּ רְקִיעִין. לְקַל
 נְעִימוּתָא מִתְרַעְשִׁין כָּל חֵילֵי שְׁמִיא, וְכֻלְהוּ שְׂאֵלִין דָּא
 לְדָא, עַד דְּכֻלְהוּ אֲמָרִי (יחזקאל ג) בְּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ.
 כִּד מְזַדְּיוּג מִלְכָּא בְּמִטְרוּנִיתָא, סִלְקָא עֵטְרָא דָּא,
 וְאַתִּישְׁבֵת בְּרִישָׁא דְּמִטְרוּנִיתָא. כִּדִּין נְחִית חַד
 עֵטְרָא עֲלָאָה, קְבִיעָא דְּכֹל אֶבֶן טְבָא, וְחִזּוּר וְשׁוּשָׁן,
 בְּסַחְרָנְהָא. בְּשִׁית גִּלְגָּלִין אֲתִיא, לְשִׁית סִטְרִין דְּעֲלֵמָא,
 שִׁית גְּדַפִּין דְּנִשְׁר נְטֻלִין לָהּ. בְּפִלְכוּי חֲמִשִּׁין (ס"א פלכין)

עֲנַבִּין סַחְרָנְהָא, דְּגָלִיף בְּהָ אֵימָא עֲלָאָה. קְבִיעָאן בְּאַבְן
טָבָא, חֲוֹר וְסוּמָק יְרוּק וְאוּכָם תְּכֵלָא וְאַרְגָּוּנָא. שִׁית
מָאָה וּתְלַת עֶשֶׂר זְוויין, לְכֹל סֵטְרָא וְסֵטְרָא.

אַלְף וְשִׁית מָאָה מְגַדְלִין, לְכֹל סֵטְרָא וְסֵטְרָא. וְכֹל
מְגַדְלָא וּמְגַדְלָא, טוּרִין קְבִיעִין. פְּרַחִין לְעֵילָא,

אַשְׁתְּאַבְן בְּכִיתוּנָא (ס"א בפתורא) דְּאֵימָא עֲלָאָה, בְּמִשַּׁח רְבוּת
דִּילָהּ. כְּדִין אֵימָא, בְּלַחֲשׁוֹ, נְגִיד מִתְנַן עֲלָאִין, וְשִׁדְר

וְקִבַּע לֹון בְּהָהוּא עֵטְרָא. לְבַתַּר אַנְגִּיד נַחְלִי דְּמִשַּׁח רְבוּת
קְדִישָׁא, עַל רִישָׁא דְּמִלְכָּא. וּמְרִישִׁיָּה, נַחֲתִית הָהוּא מְשַׁחָא

טָבָא עֲלָאָה, עַל דִּיקְנִיָּה יְקִירָא. וּמִתְמַן נְגִיד עַל אֵינּוֹן
לְבוּשֵׁי מִלְכָּא. הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (תהלים קלג) כִּשְׁמֹן הַטּוֹב

עַל הָרֹאשׁ יוֹרֵד עַל הַזִּקָּן וְגו'.

לְבַתַּר אַתְהֵדֵר עֵטְרָא, וּמַעֲטָרָא לִיָּה אֵימָא עֵילָאָה
בְּהָהוּא עֵטְרָא, וּפְרִישָׁא עָלֶיהָ, וְעַל מְטְרוֹנִיתָא,

לְבוּשֵׁי יְקָר בְּהָהוּא עֵטְרָא. כְּדִין קָלָא אֲשַׁתְּמַע בְּכִלְהוּ
עֲלִמִין, (שיר השירים ג) צְאִינָה וְרֵאִינָה וְגו'. כְּדִין חֲדוּוֹתָא הוּא

בְּכֹל אֵינּוֹן בְּנֵי מִלְכָּא. וּמֵאֵן אֵינּוֹן. כָּל אֵינּוֹן דְּאָתוּ
מִסְטְרִיָּהוּ דִּישְׂרָאֵל. דְּהָא לָא מוֹדְוּוּגִי בְּהוּ, וְלָא קִיִּמִין

עֲמַהוֹן, בַּר אֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּאֵינּוֹן בְּנֵי בֵּיתָא, וּמְשַׁמְשֵׁי
לְהוּ. כְּדִין בְּרַכָּאן דְּנַפְיָקִי מִנֵּיהוּ, דִּישְׂרָאֵל הוּא.

וְיִשְׂרָאֵל נְטֻלִין כָּלָא, וּמְשַׁדְרֵי חוּלְקָא מִנֵּיהּ לְשַׁאֲר

עֲמִין, וּמֵהָהוּא חוֹלְקָא אֶתְזָנוּ כָּל אֵינּוֹן שְׂאֵר עֲמִין.
 וְתֵאנָא, מִבֵּין סְטְרֵי חוֹלְקֵיהוֹן דְּמִמָּנָן עַל שְׂאֵר עֲמִין,
 נִפְיָק (דף ר"ט ע"ב) חַד שְׁבִיל דְּדִקִּיק, דְּמִתְמָן, אֶתְנַגִּיד חוֹלְקָא
 לְאֵינּוֹן תְּתַאֲי, וּמִתְמָן מִתְפָּרֵשׁ לְכַמָּה סְטְרִין. וְדָא קָרִינָן
 לִיה תְּמַצִּית, דְּנִפְיָק מִסְטְרָא דְּאֶרְעָא קִדִּישָׁא.

וְעַל דָּא עֲלָמָא כּוּלִּיה מִתְמַצִּית דְּאֶרְץ יִשְׂרָאֵל קָא שְׁתִּי.
 מֵאֵן אֶרְץ יִשְׂרָאֵל. הָא אוֹקִימָנָא. וּבֵין לְעֵילָא, וּבֵין
 לְתַתָּא, כָּל אֵינּוֹן שְׂאֵר עֲמִין עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, לָא
 אֶתְזָנוּ אֱלָא מֵהָהוּא תְּמַצִּית. וְלָא תִימָא דְּאֵינּוֹן בְּלַחוּדוּי,
 אֱלָא אֶפִּילוּ אֵינּוֹן כְּתָרִין תְּתַאֲי, מֵהָהוּא תְּמַצִּית שְׁתִּיין.
 וְדָא הוּא בְּמִשְׁעוֹל הַפְּרָמִים, שְׁבִיל מִרְבְּרְבֵי שְׂאֵר עֲמִין
 דְּמִתְבָּרְכֵן מִנִּיה.

כִּד חָמָא הָהוּא מְלֹאכָא, דְּהָא בְּלָעָם אֲסִי לְאֶתוֹן לְהָהוּא
 שְׁבִילָא, דְּכְתִיב לְהַטוֹתָהּ הַדָּרָךְ, מִיַּד וַיַּעֲמוּד מְלֹאךְ
 יי בְּמִשְׁעוֹל הַפְּרָמִים, לְאַסְתָּמָא שְׁבִילָא, דְּלָא יִסְתִּיעוֹן
 בֵּיה אֵינּוֹן שְׂאֵר עֲמִין עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, וְאֵינּוֹן
 כְּתָרִין תְּתַאֲי. וְאִזְלָא הָא, כְּהָא דְּאֶמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתִיב
 (שיר השירים א) שְׁמוֹנֵי נוֹטְרָה וְגו', לְנֹטְרָא וּלְבָרְכָא לְשְׂאֵר
 עֲמִין בְּגְלוֹתָא. וַיִּשְׂרָאֵל דְּאֵינּוֹן כְּרַמֵּי שְׁלִי, לָא נְטַרְתִּי,
 בְּגִין דְּאֵינּוֹן בְּגְלוֹתָא, וְלָא מִתְבָּרְכִין כְּדָקָא חֲזִי.

גִּדְר מְזָה וְגִדְר מְזָה. אֶמַר רַבִּי אַבָּא, הֵיךְ יָכִיל הָהוּא

מִלֶּאכָא לְאַסְתָּמָא הֵהוּא שְׁבִילָא. אֶלָּא בְּגִין דְּסִיּוּעָא
 אַחְרָא הָוָה לֵיהּ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל. רַבִּי
 יְהוּדָה אָמַר, אֲוֵרִייתָא מְסִייעָא לֵיהּ, דְּכַתִּיב, (שמות לב) מִזְּהָ
 וּמִזְהָ הֵם פְּתוּבִים.

בְּהֵיא שְׁעֵתָא מַה פְּתִיב. וְתֵרָא הָאֲתוּן וְגו'. וְתִלְחִץ אֶל
 הַקִּיר, מֵאִי וְתִלְחִץ אֶל הַקִּיר. כְּמָה דְּאֵת אָמַר
 (ישעיה כב) מְקַרְקַר קִיר וְגו'. קִיר: פְּטְרוֹנָא, הֵהוּא דְּשִׁלְטָא
 עֲלֵיהּ. וְתִלְחִץ אֶת רַגְלֵךְ בְּלַעַם אֶל הַקִּיר, הֵיא לָא יְהָבָא
 לֵיהּ סִיּוּעָא כְּלָל. וּבְעַקּוּתָא, (ס"א אשדת) אֲשֶׁרֶת (ס"א אשדרת)
 לֵיהּ לְהֵהוּא קִיר. וְרַמְזָא לֵיהּ הֵיא, כְּדִין וַיּוֹסֶף לְהַכּוֹתָהּ
 בְּהֵיא סְטָרָא.

וַיּוֹסֶף מִלְּאָף יֵי עֵבוֹר וַיַּעֲמֹד בְּמָקוֹם צָר וְגו'. בְּהֵיא
 שְׁעֵתָא, אֲסִתִּים לָהּ כָּל אֲרַחֲיָן, וְכָל סִיּוּעִין, דְּלֵא
 אֲשֶׁתִּכַּח בָּהּ מִכָּל סְטָרָא דְּעֵלְמָא סִיּוּעָא. כְּדִין וְתִרְבִּץ
 תַּחַת בְּלַעַם. כַּד חָמָא בְּלַעַם דְּלֵא הָוָה יָכִיל, מַה פְּתִיב.
 וַיַּחַר אַף בְּלַעַם וַיִּךְ אֶת הָאֲתוּן בַּמֶּקֶל, כְּמָה דְּאֵתְמַר,
 דְּאֲטַעֵן לָהּ, וְאֲלַבֵּשׁ לָהּ, בְּזִירוּזֵי דֵינָא קִשְׂיָא תַקִּיפָא.
 (במדבר כ"ב) וַיִּפְתַּח יְיָ אֶת פִּי הָאֲתוּן וְגו'. הֵיִינוּ חַד מֵאִינוּן
 מְלִין, דְּאֵתְבְּרִיאוּ עֲרַב שַׁבַּת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. אָמַר
 רַבִּי יִצְחָק, מֵאִי סִגֵּי הֵיא לְבַלַּעַם, אוּ לְאֲתוּן, אוּ
 לְיִשְׂרָאֵל. בְּהֵנִי מְלִין. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, דְּחֵיִיכִין בֵּיהּ אִינוּן

רַבְרַבִּין דִּהְוּוּ עֲמִיּהּ, וְכַד מָטוּ לְבִלָּק, אָמְרוּ לִיָּהּ, וְכִי
 לְהֵאֵי שְׁטִיָּא שְׁדַרְתָּ לִּיקְרָא, לָא תִשְׁכַּח בֵּינָה מִמְּשׁוּת, וְלֹא
 בְּמַלּוּי. וּבְאֵינּוּן מַלְּה דְאַתְנָא, אֶתְבּוּזָא מִן יְקָרִיָּהּ. רַבִּי
 חֵיָּיא אָמַר אֶלְמַלִּי לָא אֲמַרְתָּ אֶתְנָא הֵאֵי, לָא שְׁבִיק
 בְּלָעָם הֵהוּא דִּילִיָּהּ, וּבְמַלִּי דְאַתְנָא יַדַּע דְאַתְבַּר חֵילִיָּהּ.

רַבִּי אַבָּא רַמִּי, כְּתִיב (במדבר טז) וּתְפַתַּח הָאָרֶץ וְגו'. וְכְתִיב
 וַיִּפְתַּח יְיָ אֶת פִּי וְגו'. מֵאֵי שְׁנָא אָרֶץ מֵאֲתוֹן, דְּלֹא
 כְּתִיב בֵּהּ וַיִּפְתַּח יְיָ אֶת פִּי הָאָרֶץ. אֶלָּא, הָתָם מִשֶּׁה גִזֵּר
 עַל פּוּמָא, וּפְתַחַת, וְעַבְדַּת אֲרַעָא פְקוּדָא דְמִשֶּׁה, וְלֹא
 יֵאוּת דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יַעֲבֹר פְקוּדֵיהּ, דִּהֵא מִשֶּׁה גִזֵּר
 וּפְקִיד, (במדבר טז) וּפְצַתָּהּ הָאֲדָמָה אֶת פִּיהָ. וְעַל דָּא הֵיא
 עַבְדַּת פְקוּדוּי. דְכְתִיב וּתְפַתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ. אֲבָל הָכָא,
 לָא אֲשַׁתְּכַח מֵאֵן דְגִזֵּר, אֶלָּא רְעוּתָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 הָוָה, וְהוֹאִיל וּרְעוּתִיָּהּ הָוָה בְּכַךְ, כְּתִיב וַיִּפְתַּח יְיָ אֶת פִּי
 הָאֲתוֹן. מִנִּיָּה אֶתְא מַלְּה, וּמִנִּיָּה אֲשַׁתְּכַח.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֶסְתַּכְּלָנָא בְּפִרְשֵׁתָא דָּא, וּבְאֵלִין
 מְלִין, וְאֶתְחַזְיִין דְלָאוּ מְלִין דְצָרִיכִין אֵינּוּן. וְכִי
 מֵאַחַר דְכְתִיב וַיִּפְתַּח יְיָ אֶת פִּי הָאֲתוֹן, בְּעֵיִן לְמַהוּי אֵינּוּן
 מְלִין מְלִי מְעַלְיִיתָא, מְלִי דְחַכְמַתָּא, וְאֵי כְּמָה דְאַתְעֵרוּ
 חֲבַרְנָא, דֵּאִיְהוּ מִשְׁבַּח דְסוּסִיָּא דִּילִיָּהּ רְעֵי בְרֻטִיבָא, וְהֵיא
 תְּבַת וְאֲמַרְתָּ, הֵלֹא אֲנֹכִי אֲתוּנָךְ. מֵהָכָא הָוָה לָהּ לְמִפְתַּח,

וְהִיא לֹא פִתְחָה אֶלָּא מָה עָשִׂיתִי לָךְ. וְאִי הֲכִי, אֲמַאי קָא
 טָרַח קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְמִפְתַּח פּוּמָה לְהַנִּי מְלִין.
 אָמַר רַבִּי אַבָּא, וְדַאי בְּאֵלִין מְלִין אֹלִיפְנָא דַּעְתָּא
 דְּבַלְעָם, דְּלָאו כְּדַאי הוּא לְמִשְׁרֵי עָלִיָּה רוּחַ
 קוּדְשָׁא, וְאֹלִיפְנָא, דְּהָא לִית יְכִילוּ בְּאַתְנִיָּה, לְאַבְּאֶשָׁא
 אוּ (דף ר"ו ע"א) לְאוֹטְבָּא. וְאֹלִיפְנָא מֵהָאִי אָתוּן, דְּהָא לִית
 חִילָא בְּבַעֲרֵי לְאַשְׂרָאָה עָלֵייהוּ דַּעְתָּא שְׁלִים. תָּא חֲזִי,
 בְּלַעָם, בְּהֵיא מְלָה דַּאֲתַנִּיָּה, וּבְהֵיא דַּעְתָּא טַפְּשָׁא לֹא
 יְכִיל לְמִיקָם. בְּדַעְתָּא עֲלָאָה עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.
 (במדבר כ"ב) וְתֵאמֶר לְבַלְעָם מָה עָשִׂיתִי לָךְ. וְכִי בְּרִשׁוּתִי הָוָה
 לְמַעַבְד טַב וּבִישׁ. לָאו. דְּהָא בְּעִירֵי לֹא מִתְנַהֲגוּן,
 אֶלָּא בְּמָה דְנַהֲגוּ לִוְן. וְאַף עַל גַּב דְּהֵיא אֲתַנָּא
 בְּעַמִּיקְתָּא (ס"א בַּעֲקָתָא) יִתִּיר, לָאו בְּרִשׁוּתָהּ הִיא, דְּהָא הוּא
 אֲטַעִין לָהּ בְּחַרְשׁוּי, וּבְרִשׁוּתִיָּה קַיִמָּא.
 וַיֹּאמֶר בַּלְעָם לְאַתּוּן כִּי הִתְעַלְלַת בִּי. הָוָה לִיָּה לְחִיבָא
 מְנָה, וְהוּא אָתִיב לְקַבְּלָא טַפְּשׁוּתָא דְּמַלְהָא,
 כְּדִין חִיבֵי מְנִיָּה, וְאַתְקַלִּיל בְּעִינֵיָּהוּ, וַיִּדְעוּ דַּאִיָּהוּ
 שְׂטִיָּא. וּמָה אָמַר. כִּי הִתְעַלְלַת בִּי לוּ יֵשׁ חֶרֶב בְּיָדִי.
 אָמְרוּ, שְׂטִיָּא דָּא אִיָּהוּ יְכִיל לְשִׁיצָאָה עַמִּין בְּפּוּמִיָּה, הֵיךְ
 לֹא יְכִיל לְשִׁיצָאָה לְאַתְנִיָּה, וְהוּא בְּעֵי חֶרְבָּא. וְאֹלִיפְנָא,
 דְּלִית חִילָא בְּבַעֲרֵי לְאַשְׂרָאָה עָלֵייהוּ רוּחָא אַחְרָא, דַּאי